

Parlamentul
Republicii Moldova

DGJ-08 nr. 463

28 septembrie 2020

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul legii cu privire la Codul vamal (nr.306 din 09.07.2020)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii cu privire la actele normative nr.100/2017, și, suplimentar celor menționate în Avizul prealabil nr.DGJ-8/345 din 14.07.2020, comunică următoarele:

I. Aspecte de ordin general și procedural:

1. Potrivit Notei informative la proiect, acesta a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor de comun cu reprezentanții Serviciului Vamal și a experților de la Banca Mondială.

2. Referitor la transpunerea parțială în proiectul de lege a Regulamentului (UE) nr.952/2013 al Parlamentului și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a **Codului vamal al Uniunii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 269 din 10 octombrie 2013, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2016/2339 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2016, (în continuare Codului vamal al Uniunii), urmează a se vedea Declarația de compatibilitate și tabelul de concordanță prezentate alăturat, parte a dosarului de însoțire a proiectului de lege.**

Este de menționat că în cazul normelor incompatibile sau parțial compatibile, potrivit tabelului de concordanță, acestea urmează a fi examinate la etapa de transpunere a acestora în Regulamentul de punere în aplicare a Codului vamal, (art.427 alin.(2) lit.d) din proiect). Astfel, la etapa de definitivare a proiectului Codului vamal este important a se ține cont, de faptul că normele juridice primare de drept material și de drept procedural,

se adoptă prin lege și nu pot fi obiect de reglementare a unui act normativ adoptat întru executarea legii. Prin urmare, nu pot fi adoptate norme de delegare a competenței de adoptare a normelor juridice primare către autoritatea executivă în acest sens, ulterior, urmând să fie propuse norme de modificare și completare a Codului vamal nou cu reglementări necesare asigurării concordanței cu Codul vamal al Uniunii.

3. Textul proiectului de lege urmează a fi revăzut sub aspect redacțional în vederea asigurării compatibilității cu cadrul normativ în vigoare în sensul utilizării limbajului și stilului juridic, ținând cont de rigorile juridice și redacționale utilizate în domeniul vamal și domeniile de referință, inclusiv în scopul evitării unor reglementări lacunare, trimiteri generale la legislație, caracter permisiv și discreționar, ce permit riscuri de coruptibilitate. Astfel, urmează a fi evitată utilizarea următoarelor cuvinte și expresii: "poate fi", "poate decide", "poate amâna", "poate revoca", "în conformitate cu legislația", "sunt prevăzute de legislație" "în cazurile stabilite de legislație", "cazuri definite de legislația relevantă", "în măsura în care legislația națională permite acest lucru", etc.

II. Obiecții de ordin tehnico-juridic și redacțional

1. *Denumirea actului normativ* urmează a fi completată cu specificarea "al Republicii Moldova", ținând cont de uzanțele tehnicii legislative, prin analogie cu alte coduri în vigoare în Republica Moldova.

2. *Clauza de adoptare* urmează să prevadă în mod expres că "Parlamentul adoptă prezentul Cod". Potrivit art.60 din Legea nr.100/2017, Codul este un act normativ adoptat de către Parlament care cuprinde, într-un sistem unitar, cele mai importante norme juridice dintr-o anumită ramură a dreptului. Conform obiectului de reglementare și domeniului de aplicare, prevăzut la art.1 din proiectul de lege, Codul vamal se atribuie la categoria legilor organice, care se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, ce constituie votul a cel puțin 51 de deputați, după dezbaterile în a doua sau a 3 lectură, conform art.60 și art.87 din Regulamentul Parlamentului.

3. *Clauza de armonizare*, care este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu sigla "UE", potrivit art.44 alin.(3) și alin.(4) din Legea nr.100/2017, la fel, va prevedea că "prezentul Cod transpune următoarele acte normative ale Uniunii Europene".

TITLUL I. Dispoziții generale.

Titlu stabilește domeniul de aplicare al legislației vamale și noțiunile utilizate în text. De asemenea, titlu reglementează prioritatea livrării informaționale (fără suport de hârtie) a datelor necesare în scopul vămuirii. În partea ce ține de reprezentarea în vamă, au fost transpuse prevederile

Codului vamal al Uniunii Europene ce țin de liberalizarea acestei activități, fiind propusă desfășurarea activității de broker prin eliberarea autorizației de către Serviciul Vamal.

S-a propus o procedură absolut nouă care reglementează modul de examinare a cererilor, dreptul la replică (dezacord) a solicitantului, termenii specifici utilizați în procedura de examinare etc.

4. La art.1, norma alin.(3) urmează a fi concretizată și examinată suplimentar prin prisma principiilor de reglementare a activității de întreprinzător, stabilite de Legea nr.235/2006, în vederea neadmiterii unor tălmăciri diferite în sensul art.5 și art.14 al Legii menționate, potrivit cărora legile stabilesc, pentru fiecare caz aparte, limitele de reglementare pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice. Actele normative ale acestor autorități nu pot fi invocate în cazul în care nu corespund prevederilor acestei legi.

5. La art.3 denumirea articolului nu corespunde cu conținutul. Conținutul articolului permite tălmăciri diferite și contradictorii și urmează a fi argumentat și concretizat suplimentar. Astfel, atenționăm asupra posibilității de confundare a noțiunilor de drapel, pavilion și însemne ale Serviciului Vamal cu cele ale Republicii Moldova. Din normele de reglementare rezultă că *toate* navele aeriene, maritime sau fluviale sub pavilionul Republicii Moldova *vor avea însemnele Serviciului Vamal*, iar *drapelul Serviciului Vamal va fi arborat la bordul oricăror edificii și nave*. La definitivarea textului articolului se va ține cont de prevederile art.6 și art.9 alin.(2) lit.h) din Legea nr. 217/2010 privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova.

6. La art.5:

- la pct.2) de concretizat noțiunea de "garanții aferente" cu indicarea obiectului de reglementare avut în vedere prin "toate activitățile legate de garanțiile aferente", în scop de precizie juridică și redacțională, deoarece în textul Codului nu se utilizează asemenea noțiune și nu se enumeră activitățile legate de garanțiile aferente;

- la pct.5) lit.a) în definiția noțiunii *călător* textul "intră pe teritoriul vamal temporar" se va substitui cu textul "*intră temporar pe teritoriul vamal*"; iar textul "nu are *domiciliul obișnuit* pe acest teritoriu" urmează a fi definit în sensul Codului vamal (a se vedea și pct.51) lit.a) din art.5 din care nu rezultă o claritate în acest sens);

- la pct.44)-46) textul "sub forma și în modalitatea prevăzută și într-un anumit termen" urmează a fi concretizat, în scopul neadmiterii unor tălmăciri diferite și contradictorii cu referire la sursa de reglementare avută

în vedere, precum și întru respectarea principiului accesibilității normei juridice care presupune claritate, precizie și înțeles univoc.

7. La Capitolul II, din denumirea capitolului se vor exclude cuvintele "ÎN CEEA CE PRIVEȘTE LEGISLAȚIA VAMALĂ", ca fiind de prisos. Fiind parte a Codului vamal, capitolul II nu necesită să fie concretizat.

8. La art.7 alin.(1) pornind de la conținutul normei propuse, urmează a se concretiza care sunt *activitățile reglementate de legislația vamală și care se înregistrează de către Serviciul Vamal*. În textul proiectului se utilizează noțiunile de "activitate din domeniul vamal", "activități vamale", "activități reglementate prin legislația vamală" etc., fără a fi prevăzută o definiție sau o enumerare clară a acestora. În cazul în care, la activitățile vamale se atribuie doar cele supuse înregistrării obligatorii de către Serviciul Vamal, faptul dat urmează a fi prevăzut în mod expres în textul proiectului de Cod vamal, întru asigurarea unei reglementări clare și depline, întru evitarea apariției de lacune și/sau de interpretări diferite sau abuzive. Însă, nici noțiunea de *operator economic*, prevăzută la art.5 pct.48) din proiect nu oferă o claritate în sensul determinării activităților reglementate prin legislația vamală.

Dacă prin norma juridică a art.7 se prevede înregistrarea activităților vamale, activităților reglementate prin legislația vamală, normele respective urmează a fi concretizate fie prin enumerarea exhaustivă sau generică a acestora (existența unor acte permissive), fie prin norme de trimitere concrete la articolele ce definesc, enumeră, stabilesc activitățile respective.

Necesitatea reglementării concrete a activităților supuse înregistrării de către o autoritate publică rezultă din prevederile art.14 din Legea nr.235/2006, care prevăd că persoanele fizice și juridice sînt obligate să se înregistreze la organele de stat sau să solicite actele permissive pentru practicarea unei activități *doar în cazurile în care aceasta este prevăzută expres de lege*. Iar normele materiale și procedurale de inițiere, desfășurare și lichidare a afacerii, precum și de control asupra afacerii, se stabilesc prin legi. *Autoritățile administrației publice nu sînt în drept să adopte norme primare pentru reglementarea inițierii, desfășurării și lichidării afacerii*.

Potrivit art.4, art.5, art.13 alin.(2) și alin.(4) din Legea nr.160/2011, prevederile actelor legislative și ale celor normative cu privire la eliberarea actelor permissive, precum și taxele pentru eliberarea acestora, care nu sînt incluse în Nomenclatorul actelor permissive se consideră caduce, iar *orice normă stabilită de lege care ține de înregistrarea, autentificarea, certificarea, omologarea, confirmarea unor relații juridice sau unor bunuri devine caducă dacă are drept rezultat emiterea unor acte permissive care devin caduce conform alin.(2)*.

Curtea Constituțională prin Hotărârea nr.10/2017, pct.41 a reiterat că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

9. La art.8 alin.(3), cuvântul "reformulării" se va substitui cu cuvântul "actualizării", ținând cont de prevederile art.10 și art.21 din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

10. La art.10:

- alin.(1) cu referire la activitatea din domeniul vamal, se va ține cont de obiecția expusă la art.7 din proiect, în sensul concretizării activităților avute în vedere (lista activităților);

- la alin.(2) cuvântul "acesta" se va substitui cu cuvintele "Serviciul Vamal", iar cuvintele "în măsura posibilității" se vor omite, întru asigurarea executării conforme a normei, conform principiului accesibilității și transparenței decizionale.

11. La art.11 alin.(1) cuvintele "toate" se va omite, ca fiind de prisos, iar textul "într-o formă stabilită" se va concretiza cu indicarea subiectului ce stabilește forma și a modului de aprobare a acesteia.

12. La art.12:

- la alin.(7) urmează a se concretiza, de ce nu se permite suspendarea licenței la cerere;

- la lit.b) cuvântul "autorizației" se va substitui cu cuvântul "licenței", deoarece articolul prevede la alin.(4), (5) și (6) eliberarea licenței pentru activitatea de broker vamal;

- alin.(8) prevede procedura de suspendare și/sau retragere a licenței cu respectarea prevederilor Legii nr.160/2011, însă în articol lipsește mențiunea privind eliberarea licenței cu respectarea prevederilor din legea menționată, cu referire la autoritatea emitentă.

13. La art.13 alin.(1) cuvintele "vorba de" se vor omite, ca fiind de prisos.

14. La art.15:

- la alin.(7) textul "pentru ca acesta să prezinte informația respectivă" se va substitui cu textul "pentru prezentarea informației necesare", în scop de rigoare juridică și redacțională;

- la alin.(8) cuvintele "care ar avea consecințe" se vor omite, ca fiind de prisos.

15. La art.17:

- la alin.(1) textul "cu aceeași perioadă de timp ca și prelungirea perioadei de consultare. Prolungirea respectivă" se va substitui cu textul "cu perioada de timp pentru consultare, dar care";

- la alin.(2) urmează a se preciza, care este *alt organ împuternicit să investigheze* motivele serioase de suspectare a încălcării legislației vamale.

16. La art.25 alin.(1), textul „în loc de a o anula, revoca sau modifica în conformitate cu articolul 23 alin.(4), articolul 28 sau articolul 29,” se va exclude, ca fiind de prisos.

17. Articolul 29 alin.(5) poartă un caracter coruptibil, nefiind stabilite unele criterii clare după care Serviciul Vamal se va conduce la luarea deciziei de a amâna până la un an data la care revocarea intră în vigoare.

18. La art.42 alin.(1) pct.1) urmează a se explica suplimentar, în scop de informare și clarificare a sensului exact al normei, precum și întru evitarea unor tălmăciri diferite privind existența unor elemente de discreționare la determinarea nivelului de corespundere unor criterii de apreciere de către Serviciul Vamal. Astfel, se va explica ce se are în vedere prin *experiența practică dovedită în domeniul vamal* (cum ar fi de ex. numărul total al declarațiilor vamale în ultimii 3 ani, nu mai mic de 1). Una dintre condițiile de acordare a autorizației AEO pentru simplificări vamale este respectarea standardului practic de competență care prevede "*un standard de calitate în domeniul vamal, adoptat de organismul național de standardizare*". Nu este clar cum va fi stabilit standardul de calitate în domeniul vamal aplicabil agentului economic care nu are experiența practică dovedită de cel puțin 3 ani în domeniul vamal (ex. existența unor criterii de organizare, documentare, cunoaștere a legislației în domeniul vamal etc.).

19. La art.48, cu referire la tarife și costuri, urmează a se preciza modul de aprobare a acestora, ținând cont de prevederile art.6 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art.19 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Considerăm oportună completarea articolului cu norme de trimitere la actele normative menționate.

20. La art.50, normele de reglementare urmează a fi revăzute sub aspect redacțional cu utilizarea limbajului și stilului specific legislației naționale. În cazul în care legislația vamală prevede o perioadă, o dată, un termen, acestea nu pot fi prelungite, reduse, amânate sau anticipate, cu excepția cazurilor expres prevăzute în prezentul Cod.

Astfel, normele art.50 urmează a fi concretizate atât în vederea asigurării concordanței cu legislația civilă, cât și în scopul neadmiterii unor tălmăciri diferite și contradictorii. La alin.(1) nu este clar, ce se are în vedere prin textul "Dacă nu există dispoziții contrare", iar la alin.(2) textul "dacă altceva nu este stabilit de lege".

21. La art.51, normele de reglementare urmează a fi revăzute sub aspect redacțional cu utilizarea limbajului și stilului specific legislației naționale. De asemenea, urmează a se ține cont de faptul că zilele de sărbătoare lucrătoare și nelucrătoare sunt stabilite în Codul muncii, dar prin hotărâre de Guvern poate fi prevăzut transferul zilei de sărbătoare nelucrătoare pentru o altă zi din anul respectiv.

TITLUL II. Factorii de bază cărora se aplică drepturile de import sau de export și alte măsuri cu privire la schimbul de mărfuri.

Titlu reglementează principalele componente pe baza cărora se stabilește o datorie vamală, și anume clasificarea mărfurilor, originea mărfurilor, valoarea în vamă și tariful vamal aplicabil. La capitolul "Tariful vamal integrat al Republicii Moldova și clasificarea tarifară a mărfurilor" au fost integrate prevederile din Legea cu privire la tariful vamal, precum și cele ale legislației comunitare.

22. La art.69 alin.(2) (și art.324 lit.f)) urmează a se concretiza denumirea *acordurilor de comerț liber* la care Republica Moldova este parte în raport cu prevederile art.70 alin.(2) pct.1) și (art.66), care prevede *acordul de liber schimb* la care Republica Moldova este parte.

23. La art.81, atenționăm că, de regulă denumirea Acordului General pentru Tarife și Comerț, este însoțită de anul semnării, 1994.

TITLUL III. Datoria vamală și garanții.

Titlu înglobează dispoziții generale privind apariția, modificarea, garantarea și stingerea datoriei vamale. Au fost incluse prevederi ce se referă la datoria vamală care apare prin nerespectarea, deducerea cuantumului drepturilor de import deja plătite, anularea datoriei vamale. Totodată, este prevăzut mecanismul nou de amânare a termenului de plată a drepturilor de import.

24. La art.93 alin.(2) lit.b), atenționăm că obiect de reglementare a Legii nr.382/1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, sunt substanțele stupefiante, psihotrope, a precursorilor și analogilor acestora. Propunem completarea normei, conform prevederilor Legii menționate, întru evitarea unor interpretări diferite în procesul de aplicare.

25. În scop de rigoare juridică și redacțională, la art.93 , 95, 96, etc. (14 cazuri în total în textul proiectului de lege) cuvintele "Cu toate acestea" urmează a fi omise ca fiind de prisos, sau substituite în fiecare caz concret cu norme de derogare de la normele menționate mai sus.

26. La art.103 alin.(4) și (5) au fost transpuse normele art.82 alin.(2) și (3) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii. În acest context, urmează a fi transpuse și normele art.83 "Forme de garanții diferite de depozitul în numerar sau angajamentul unui garant", întru asigurarea unei plenitudini de reglementări privind garanțiile pentru o datorie vamală existentă sau potențială.

27. La art.112, normele cu privire la înscrierile în cont nu corespund întocmai cu normele art.105 "Termenul de înscriere în evidența *contabilă*" din Codul vamal al Uniunii.

Astfel, denumirea articolului nu corespunde întocmai cu conținutul, care spre deosebire de articolul transpus, nu conține *termene de înscriere*, dar *data acordării liberului de vamă, data la care se determină cuantumul drepturilor de import sau de export de plătit sau se stabilește obligația de achitare a acestor drepturi*. Urmează a se preciza, dacă înscrierea se face în evidența dusă de Serviciul Vamal în sistemul informațional integrat vamal, în sistemul informațional de evidență a înscrierilor privind apariția, modificarea sau stingerea obligației vamale, în fișa personală de evidență a plătitorului vamal, etc.

Totodată, urmează a se explica dacă la acestea se atribuie înscrierile în fișele de evidență ale debitorului prevăzute la art.113.

În acest context, norma alin.(6) ce face referire la termenele stabilite la alin.(1)-(4), la fel, nu corespund sensului normelor menționate.

28. La art.113 se va explica norma alin.(4), ținând cont de art.21 alin.(3) lit.g) din proiect, care prevede *adoptarea de către Serviciul Vamal a deciziei cu privire la amânarea plății datoriei vamale*. Astfel, nu este clar ce fel de *contract de amânare a datoriei* se are în vedere, care este temeiul și procedura de încheiere a contractelor respective. Alineatul urmează a fi completat cu o normă de trimitere de la articolele de rigoare din proiect aferente raporturilor juridice reglementate.

De asemenea, observăm că proiectul de lege nu stabilește perioade de amânare a datoriei vamale (prevăzute la art.111 din Codul vamal al Uniunii), dar de suspendare a termenului de plată a datoriei vamale. Faptul dat necesită a fi explicat și argumentat, în vederea asigurării unei înțelegeri corecte a conceptului normelor de reglementare.

29. La art.118 alin.(11) prevede interzicerea efectuării altor operațiuni vamale de către debitor până la stingerea datoriei vamale neplătite în termen legal. Norma respectivă urmează a fi concretizată și argumentată suplimentar, deoarece poate conduce la limitarea activității de întreprinzător, iar cuvintele "altor operațiuni vamale" includ orice operațiune, inclusiv, referitoare la mărfurile pentru care a fost efectuată

plata datoriei vamale. Considerăm că, caracterul general restrictiv al normei nu este pe deplin justificat în redacția propusă, comportând riscuri de depășire a raportului de proportionalitate dintre măsurile de restricționare aplicate față de drepturile garantate.

30. La art.124, alin.(5) prevede că *drepturile de import sau de export care nu au fost solicitate în termenul indicat la alin.(1), se anulează*. Norma urmează a fi argumentată și justificată, ținând cont de reglementările aferente termenului de prescripție. În cazul alin.(1) lit.c) aceste reglementări pot genera riscuri de coruptibilitate, au caracter discreționar ce admit abuzuri din partea Serviciului Vamal.

De asemenea, caracterul imperativ al normei respective nu permite aplicarea prevederilor alin.(2), care prevede posibilitatea de prelungire a termenului menționat la alin.(1) lit.a) și lit.b). Aceste norme urmează a fi coordonate între ele, norma alin.(5) urmând a fi concretizată și completată cu normă de trimitere și de derogare, după caz.

31. La art.125:

Denumirea articolului "Stingerea" nu este completă, urmând a fi adusă în corespundere cu conținutul și obiectul de reglementare, iar, conținutul articolului este mare și complex, unele reglementări fiind neclare. Prima parte a articolului, prevede la alin.(1) cazurile de stingere a datoriei vamale la import și la export. A doua parte, alin.(2)-(7) conține derogări și concretizări de la normele alin.(1).

Astfel, la alin.(1) pct.8) urmează a se concretiza, ce se are în vedere prin instrucțiuni ale Serviciului Vamal, deoarece, la aplicare se va ține cont de actul concret determinat, numit instrucțiune, fără a permite extinderea normei asupra altor acte normative, decizii ale Serviciului Vamal. Faptul dat poate conduce la interpretări diferite în sens îngust și în sens restrâns a noțiunii de instrucțiune, utilizat în contextul dat. Norma urmează a fi adusă în corespundere cu criteriile de calitate prevăzute de H.C.C. nr.10/2017 (accesibilitate, previzibilitate și claritate).

La alin.(2) textul normei de reglementare urmează a fi redactat în așa fel, ca să fie clar pentru toți subiecții. Sub aspect redacțional, urmează a se preciza că, prin derogare de la alin.(1) pct.6) datoria vamală nu este stinsă în cazul în care, mărfurile supuse drepturilor de import sau de export sunt reținute și simultan sau ulterior confiscate dacă legislația (de completat cu norma de trimitere) prevede că drepturile de import sau de export *serveșc drept bază pentru stabilirea sancțiunilor*. Urmează a se explica ce se are în vedere prin condiția respectivă, care încălcări vamale au fost prevăzute în cazul dat.

Considerăm că, în redacția propusă, norma nu corespunde criteriilor de calitate prevăzute de H.C.C. nr.10/2017 (accesibilitate, previzibilitate și claritate). Această obiecție este valabilă și pentru art.128 alin.(3).

32. La art.128 alin.(3) atenționăm că, deși articolul 130² din Codul vamal în vigoare prevede la alin.(3) o normă similară, urmează a se examina suplimentar, cum organul vamal realizează în mod efectiv *dreptul de inițiere a aplicării modalităților de depășire a insolvabilității în conformitate cu legislația*, reieșind din atribuțiile și competențele sale, precum și în conformitate cu prevederile Legii insolvabilității nr.149/2012.

33. La art.130 alin.(4), cuvintele "debitorii debitorului" urmează a fi revăzute sub aspect redacțional și concretizate, întru evitarea de tautologii și neadmiterea confundării unui debitor cu altul cu referire la locul de evidență a debitorului.

34. Art.130 și art.131 urmează a fi coordonate cu prevederile Codului de executare nr.443/2004, în partea ce ține de art.11 lit.m) care prevede că deciziile de regularizare sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de Codul de executare dacă sunt întocmite de Serviciul Vamal, în cazurile prevăzute la art.92 și 101 din Codul de executare.

La alin.(1) cuvântul "leilor", propunem să fie substituit cu cuvintele "mijloacelor bănești".

35. La art.133 alin.(4) și alin.(6), deși textul articolului a fost preluat din art.130⁷ Cod Vamal în vigoare, normele de trimitere "conform legislației", urmează a fi concretizate, întru asigurarea unei aplicabilități corecte, neadmiterea unor tălmăciri diferite și contradictorii, evitarea elementelor de coruptibilitate și în scop de rigoare juridică și redacțională.

Această obiecție este valabilă și pentru norma art.135 alin.(4) din proiect.

36. La art.135 alin.(4), norma juridică în redacția propusă nu poate fi acceptată, aceasta urmează a fi revăzută. Textul proiectului de Cod vamal nu conține reglementări privind comercializarea bunurilor sechestrate, nici norme de trimitere concrete la alte acte normative ce reglementează această procedură.

37. La art.138 alin.(1) lit.f) și lit.g) atribuie la categoria de cauze privind imposibilitatea de executare silită a datoriei vamale două cazuri de suspendare a executării deciziilor Serviciului Vamal prin actele judecătorești (încheierea instanței de judecată). Considerăm că, abordarea nu este corectă sub aspect conceptual. Normele respective, urmează a fi reglementate separat și concretizate.

Titlul IV Mărfuri introduse pe teritoriul vamal

Titlul IV din proiect conține norme de racordare la standardele europene și anume de ajustare la Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului Vamal al Uniunii. Este prevăzută procedura de intrare a mărfurilor pe teritoriul vamal, prezentarea și depozitarea temporară a acestora în vamă. Prin titlu se introduce noțiunea de notificarea sumară de intrare.

38. Denumirea capitolului trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării. Totodată, luînd în considerație că Capitolul I se referă nu doar la intrarea mărfurilor pe teritoriul vamal (Secțiunea 1), dar și introducerea mărfurilor pe teritoriul vamal (Secțiunea 2), observăm că denumirea capitolului respectiv nu corespunde întocmai cu conținutul. Urmează a se ține cont de faptul că, procedura de intrare a mărfurilor pe teritoriul vamal este una premergătoare celei de introducere a mărfurilor pe teritoriul vamal, fiind condiționată de depunerea unei notificări sumare de intrare a mărfurilor la postul vamal unde va avea loc prima intrare, până la prezentarea mărfurilor în vamă.

Această obiecție este valabilă și în cazul denumirii Titlului VIII din Capitolul VI di Codul vamal, cu referire la mărfurile scoase de pe teritoriul vamal și aplicarea procedurii notificare sumară de ieșire a mărfurilor de pe teritoriul vamal.

39. La art.140 alin.(6) cifra "170" se va substitui cu cifra "171" deoarece acceptarea declarației vamale este efectuată în corespundere cu articolul 171 din proiectul de lege

40. Art.143 alin.(1) prevede că persoana care introduce mărfurile pe teritoriul vamal le transportă, fără întârziere, spre biroul vamal desemnat, pe cînd potrivit art.145 alin.(1), mărfurile introduse pe teritoriul vamal sunt prezentate imediat la postul vamal desemnat. Considerăm că, întru evitare a unor interpretări eronate, terminologia utilizată în noul cod trebuie unificată și să aibă un caracter constant.

Aceeași obiecție se referă și la art.148 care prevede că mărfurile străine sunt depozitate temporar din momentul prezentării lor "în vamă", pe cînd art.149 stabilește că mărfurile străine prezentate "postului vamal" .

41. La art.149 considerăm alin. (4) urmează a fi divizat și expus în 2 alineate separate, cu numerotarea ulterioară corespunzătoare.

42. La alin.(6) al art.149 din proiect, atenționăm asupra faptului că în corespundere cu Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului

European și al Consiliului de stabilire a Codului Vamal al Uniunii, la care se ajustează Codul vamal al RM, referința trebuie efectuată la articolele 185-201.

43. Pentru utilizarea terminologiei constante și cu scop de rigoare redacțională, propunem la art.152 alin.(3) din proiect cuvintele "autorizația pentru exploatarea spațiilor de depozitare temporară" de a substitui cu textul "Autorizația menționată la alin.(1)" după cum este prevăzut în Codul comunitar și la alin.(4) al art.152.

44. La fel, în scop de claritate juridică, considerăm necesar de a preciza cuvintele "din alte motive" prevăzute la art.152 alin.(3) lit.b) din proiect.

Titlul V. Norme generale privind statutul vamal, plasarea mărfurilor sub un regim vamal, verificarea, acordarea liberului de vamă și dispunerea de mărfuri.

Titlu V din proiect prevede statutul vamal al mărfurilor, procedura de plasare a mărfurilor sub un regim vamal, precum și depunerea declarației vamale la postul vamal, prezentarea și efectuarea controlului documentar și fizic la un alt post vamal. Prin urmare, procedura nouă va simplifica procesul de vămuire și va reduce din costurile agenților economici. Concomitent, prin prisma standardelor europene, sunt stabilite posibilitățile de dispunere de mărfurile aflate în procesul vămuirii (inclusiv distrugerea acestora și abandonul în favoarea statutului).

45. În denumirea titlului V, cuvântul "Norme" se va substitui cu cuvântul "Dispoziții" cu scop de ajustare la terminologia utilizată în legislația națională a Republicii Moldova.

46. Denumirea art.157 din proiect nu corespunde conținutului acestuia, deoarece textul articolului respectiv se referă la mărfurile autohtone cărora nu se aplică prezumția privind statutul vamal.

47. Nu este clar ce fel de returnare a mărfurilor este prevăzută în alin.(2) al art.159 din proiect în condițiile în care art.159 se referă doar la introducerea mărfurilor, nu și la scoaterea acestora.

48. Întru corespundere cu normele de tehnică legislativă, denumirile Secțiunilor 2 și 3 din Capitolul II al Titlului V, la fel ca și denumirea art.162 se vor expune la singular. La fel, cu scop de rigoare redacțională din denumirea art.162 se vor exclude cuvintele "Conținutul unei".

49. La art.166 alin.(1) din a doua propoziție se propune excluderea textului "În cazul unei declarații simplificate în temeiul articolului 164" ca fiind de prisos.

50. La art.166 alin.(4) lit.b) este necesar de a exclude în final conjuncția ”și”.

51. Cu scop de precizie, la art.168 alin.(1), cuvintele ”lipseau atunci când a fost depusă declarația simplificată” se vor substitui cu cuvintele ”lipsesc la depunerea declarației simplificate”. La fel, este necesar de a revizui cuvintele ”în circumstanțe justificate în mod corespunzător” de la alin.(3).

52. La art.171 alin.(1) cuvintele ”să fi fost” se vor substitui cu cuvântul ”sunt” cu scop redacțional.

53. La art.174 alin.(5) lit.a) cuvintele ”postul vamal de plasare” se vor substitui cu cuvintele ”postului vamal de plasare” cu scop de rigoare redacțională.

54. Nu este clară divizarea în două articole separate 174 și 175 în timp ce prevederile ambelor se referă la invalidarea declarației vamale.

55. Cu referire la prevederile art.175 alin.(1), considerăm că proiectul de lege necesită să conțină noțiunea de ”postul vamal de ieșire”, de altfel va fi dificil de a face diferența între acesta și ”postul vamal de plecare”.

56. La art.178, cu scop de rigoare redacțională, se propune următoarea redacție a alin.(3): ”Serviciul Vamal de supraveghere, în situații specifice, poate solicita prezentarea mărfurilor”. Totodată, întru evitarea caracterului coruptibil al normei, considerăm necesar de a specifica care se vor considera a fi situații specifice pentru solicitarea respectivă a Serviciului Vamal.

57. La art.179 alin.(4) cuvântul ”accizei” se va substitui cu cuvântul ”accizelor” întru corespunderea rigorilor gramaticale.

Titlul VI. Punerea în liberă circulație și scutirea de drepturi de import.

Titlu reglementează procedura de punere în liberă circulație a mărfurilor străine destinate comercializării sau pentru uz personal. La fel, capitolul este dedicat scutirii de drepturi de import, care prevede cazurile de aplicare a scutirii de drepturi de import pentru anumite mărfuri puse în liberă circulație sau exportate în afara teritoriului vamal.

58. La art.198 din proiect considerăm necesară redactarea cuvintelor ”consumul personal al persoanelor” de la pct.1) și ”cerințelor normale de aprovizionare” de la pct.1) lit.a). Aceeași obiecție se referă și la cuvintele ”unei aprovizionări familiale normale” de la art.214 lit.f).

59. La art.201 considerăm că, cuvintele ”în mod cert” necesită a fi înlocuite cu indicarea documentului care necesită a fi prezentat pentru

confirmarea intenției persoanei de a locui în afara teritoriului vamal pe o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni.

60. La art.219 din proiect întru corespunderea cu Regulamentul Consiliului Europei nr.1186/2009 la care s-a ajustat Capitolul II al titlului VI, se propune substituirea numărului "227" cu numărul "220" deoarece anume la art.220 se prevăd restricțiile la acordarea scutirilor.

61. Întru respectarea principiului clarității actului normativ, prevăzut la art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017 care stabilește că conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație, propunem redactarea textului "să nu ascundă nicio intenție de ordin comercial" de la art.246 alin.(1) lit.a) și revizuirea cuvintelor "care sunt avute".

62. Întru corespunderea cu art.51 alin.(2) din Legea nr.100/2017 care prevăd că denumirea articolului exprimă succint obiectul de reglementare, fără a avea o semnificație proprie în conținutul articolului, din denumirea art.254 se vor exclude cuvintele "condițiile și restricțiile". La fel, este necesar de a revizui denumirile articolelor 255-258 din proiect.

63. La art.254 alin.(2) lit.a) și lit.c) cuvintele "materialele tipărite" necesită a fi excluse ca fiind de prisos.

64. La art.273 pct.1) propunem structurarea noțiunii de autovehicul utilitar după cum este prevăzut în Regulamentul CE nr.1186/2009.

Titlul VII Regimuri speciale

Titlul VII al proiectului de Cod reglementează regimurile vamale cu excepția regimului de plasare în liberă circulație și a regimului de export. De asemenea, se introduce un concept nou aplicat procedurii de tranzit, ținând cont de intenția de aderare la sistemul de tranzit comunitar (New Computerize Transit System-NCTS), care presupune elaborarea și implementarea unui sistem informațional de supraveghere vamală a mărfurilor plasate sub regim vamal de tranzit cu utilizarea unei declarații vamale cu cerințe reduse sau utilizarea unui document electronic de transport ca declarația vamală.

Capitolul I

65. Din înțelesul cuprinsului **art. 279** autorul reglementează autorizațiile emise în regimuri speciale. Alin. (3) al articolului menționat cuprinde situațiile în care Serviciul Vamal poate acorda o autorizație cu caracter retroactiv. Astfel pentru a asigura succesiunea logică și continuitatea conținutului acestei dispoziții, alin.(4) urmează a fi integrat în

enumerarea alin. (3), deoarece conține încă o situație când este acordată autorizația cu caracter retroactiv.

Din înțelesul conținutului lit. e) al alineatului (5), conchidem că propoziția nu cuprinde o condiție pentru acordarea autorizației menționate la alin.(1). Respectiv urmează a se preciza aspectul respectiv. Mai mult ca atât, norma redată la lit.e) în redacția propusă impune completarea și concretizarea cazurilor/condițiilor în care Serviciul Vamal asigură efectuarea controalelor sau supravegherea vamală.

Redacțional, expunem că **art. 279** din proiect, abundă în exprimări de genul " *în cazul în care*", ceea ce considerăm nepotrivit din moment ce acestea enumeră condiții sau situații. Prin urmare, recomandăm revizuirea redacțională a dispozițiilor menționate și redarea într-o manieră potrivită stilului oficial.

66. La **art. 281** din proiect, din denumirea articolului "*Valabilitatea unei autorizații*" rezultă că aceasta trebuie să cuprindă un termen general de valabilitate a autorizației, și nu doar o normă juridică specială, cu referire la autorizațiile specificate la art. 279 alin.(1) lit. a).

Considerăm că, conținutul articolului urmează a fi concretizat întru respectarea celor trei criterii de calitate a legii – accesibilitate, previzibilitate și claritate, conform pct.41 din H.C.C. nr.10/2017.

67. Structura **art. 282** din proiect nu corespunde rigorilor art. 51 din Legea nr. 100/2017.

68. La art. **283** alin.(1) și (2) lexicul și structura enunțurilor trebuie să respecte normele actuale ale limbii literare și ale stilului oficial administrativ. Prin urmare, necesită a fi revizuit din punct de vedere redacțional, îndeosebi cuvintele incipiente de la alineatul (1) și (2) "*cu excepția cazului în care se prevede altfel*" și "*cu toate acestea*". Această obiecție este valabilă și pentru **art. 286** alin.(4), **art. 290** alin.(3).

69. La alin.(3) din **art. 283** nu este clar cine este persoana străină în proprietatea căreia trebuie să rămână mărfurile pe durata regimului de admitere temporară. Totodată urmează a se revedea sensul dispoziției de la acest alineat, or nu este clar dacă pe durata regimului de admitere temporară mărfurile trebuie să rămână în proprietatea persoanei străine și/sau rezidentului zonei libere.

70. La **art. 284** referințele la elemente structurale din proiect se va face utilizând abrevierea *art.*; *alin.*, această obiecție este valabilă pentru tot cuprinsul proiectului.

71. Din conținutul normei de la **art. 286** alin.(5) se înțelege că Serviciul Vamal *poate hotărî să înceteze prelungirea automată a termenului limită pentru mărfurile plasate sub regim*. Astfel, textul redat este formulat într-o manieră ambiguă oferind posibilitate responsabililor

din cadrul Serviciului Vamal de a interpreta diferit în situații diferite, în dependență de interes sau scop. Lipsa unor proceduri clare va face dificilă aplicarea corectă și uniformă a prevederilor cu riscul dezvoltării unor reguli procedurale contrare interesului public. Prin urmare, recomandăm specificarea expresă a condițiilor de încetare a prelungirii automate a termenului limită. Această obiecție este valabilă și pentru **art. 287** alin.(2) din proiect ce privește *decizia transferului drepturilor și obligațiilor titularului unui regim*.

72. Tot la acest articol, la alin.(3) expunem că cuvântul "*poate*" de la ultima propoziție este de prisos. Respectiv, întru evitarea aplicării discreționare a normei recomandăm reformularea acesteia.

Capitolul II Tranzitul

73. La **art. 291** alin.(1) după lit.a) se va continua cu lit.b), iar la alin.(3) urmează a se lua în calcul rigorile art. 51 alin.(5), (6) și (7) din Legea nr. 100/2017, potrivit căruia articolul poate fi divizat în alineate și sînt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde iar alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Această obiecție este valabilă și pentru **art. 292** alin.(2).

74. La **art. 294** alin.(3) formularea "*într-un mod considerat satisfăcător*" nu este specific limbajului juridic, or norma juridică trebuie să fie redată clar și lipsită de orice echivoc.

75. La **art. 299** expunem necesitatea concretizării noțiunii de: *posesor (transportator)* de la alin.(1) și alin. (2) – *transportator*, or în condiția în care norma de la alin.(2) al art. 299 presupune suportarea cheltuielilor aferente pe seama transportatorului, considerăm oportun specificarea noțiunilor în condițiile alin.(2). La alin.(1) lit. b) cuvântul "*proxim*" este de prisos.

Capitolul III Depozitarea

Antrepozitarea vamală

76. La **art. 302** alin.(3) este inutilă repetarea clasificării antrepozitelor vamale, deoarece acestea sunt specificate la art. 282 din proiect, fiind suficientă referința la norma respectivă.

77. La **art. 304** din titlul articolului urmează a se substitui conjuncția "*sau*" cu "*și*", or în redacția propusă aceasta nu este corelată cu conținutul normelor expuse în alineatele articolului vizat. În cazul în care, titularul autorizației și titularul regimului sunt identice, atunci urmează a fi efectuate modificările de rigoare redacționale în conținutul articolului.

Magazinul duty-free

78. La **art. 308** alin.(5) reținem despre necesitatea completării normei cu motivele refuzului de a acorda aviz în scopul licențierii activității magazinelor duty-free, aceasta fiind în concordanță cu Principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător specificate la art. 4 din Legea nr. 235/2006. Or, din conținutul alineatului menționat, este incertă reglementarea propusă. În propoziția a doua din alin. (5) în cazul refuzului acordării avizului în termenul de 10 zile lucrătoare survine principiul aprobării tacite, iar în ultima propoziție – refuzul Serviciului Vamal de a acorda aviz constituie temei de refuz pentru eliberare licenței. Ultima propoziție urmează a fi completată după cuvântul "Refuzul" cu cuvântul "argumentat", în scopul asigurării unei înțelegeri și aplicări corecte a normei de reglementare.

Zonele libere

79. La **art. 312** prevederile normei de la alin. (4) *privind interzicerea desfășurării unei activități într-o zonă liberă*, comportă un grad sporit de coruptibilitate, având totodată un caracter abuziv. Abilitarea Serviciului Vamal cu competența de a decide privind interzicerea desfășurării de către subiecți a unei activități într-o zonă liberă, în mod direct și necondiționat, are caracter discreționar și abuziv, și conține elemente de coruptibilitate. Iar în lipsa unei reglementări clare privind "angajamente necesare", nerespectarea cărora de către subiecți este considerată drept temei, este contrară celor trei criterii de calitate a legii și principiului echitabilității (proporționalității) în suspendarea activității de întreprinzător stabilit la art.17 al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementarea a activității de întreprinzător. Or ținând cont de misiunea și funcțiile Serviciului Vamal stabilite la art. 7 din Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal și normele privind crearea ZEL reglementate de Legea nr. 440/2001 privind crearea zonelor economice libere: *Zonele economice libere (zonele antreprenoriatului liber), sînt părți ale teritoriului vamal al Republicii Moldova, separate din punct de vedere economic, strict delimitate pe tot perimetrul lor, în care pentru investitorii autohtoni și străini sînt permise, în regim preferențial, genuri ale activității de întreprinzător, în condițiile legii (art. 1 Legea nr.440/2001).*

80. La **art. 315** *Mărfuri străine în zone libere*, expunem necesitatea concretizării asupra actelor permissive enunțate la alin.(1) și (4). Or, potrivit proiectului, mărfurile străine din zonele libere pot fi plasate sub regimul de perfecționare sau admitere temporară (art. 315 alin.(1)) în condițiile art. 279 din proiect, iar conform alin.(4) al articolului menționat *supra* este necesară o declarație în cazul în care mărfurile sunt supuse unui contingent. În

această situație, considerăm necesar și oportun ca măsurile de politică comercială, în acest caz, asupra rezidenților zonelor economice libere (care pot fi investitori autohtoni și străini), să fie corelate cu normele art. 1 alin.(4) din Legea nr. 440/2001, potrivit căroră: *Zonelor libere, li se acordă regimuri preferențiale de stimulare a activității de întreprinzător, iar modificări ale regimului și ale modului de desfășurare a activității de întreprinzător într-o zonă liberă sînt posibile numai prin introducerea unor modificări în legea vizată.*

81. Formularea "*fără a aduce atingere dispozițiilor*" de la **art. 315** alin.(2) și formularea "*fără a aduce atingere legislației din alte domenii decît cel vamal*" de la alin.(1) al **art. 316** din proiect admit derogări și interpretări abuzive, total nepotrivite limbajului normativ, prin urmare recomandăm revizuirea redacțională.

82. **La art. 317** din proiect, atenționăm despre necesitatea corelării acestuia cu norma art. 7 alin.(4) (Regim vamal) din Legea nr. 440/2001 potrivit căreia pe teritoriul zonelor libere nu se aplică regimul de contingentare și licențiere la importul și exportul mărfurilor (serviciilor).

Capitolul IV Utilizări specifice, admiterea temporară

83. La **art. 319** alin.(3) din proiect ce prevede prelungirea autorizației în cazul aflării mărfurilor sub regimul de admitere temporară de către Serviciul Vamal, pentru un spor de claritate, expunem despre necesitatea completării normei cu durata maximă sau minimă care poate fi acordată prelungirea perioadei pentru utilizare autorizată. Astfel, după sintagma "*durată rezonabilă*" recomandăm autorului specificarea expresă a acestui termen. Această obiecție este valabilă și pentru art. 327 alin.(3) din proiect.

84. La **art. 321** alin.(5) recomandăm concretizarea în partea ce ține de reținerea și aducerea mijloacelor de transport de către echipele mobile. Or, "*echipe mobile*" se regăsesc și în cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (*HG 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră*), care potrivit art.6 alin.(6) din Legea nr.283/2011 își exercită atribuțiile în limitele zonei de frontieră. Totodată, conform proiectului de Cod Vamal, la art. 349 echipele mobile sunt definite ca subdiviziuni speciale operative ale Serviciului Vamal care își desfășoară activitatea pe întreg teritoriul vamal. În aceeași ordine de idei, mijlocul de transport auto declarat prin acțiune pe teritoriul vamal pentru care a expirat termenul, odată identificat în alte locuri decât cele specificate mai sus impune necesitatea specificării organului competent să efectueze escortarea. În cazul în care, atribuția respectivă va fi atribuită "*poliției*", urmează a fi efectuate modificările de

rigoare în actul normativ special (Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutului polițistului), deoarece atribuția respectivă nu se regăsește în actul vizat.

Tot la acest articol, la alin.(7), considerăm necesar specificarea expresă a taxei stabilite pentru cheltuielile de escortare a mijlocului de transport auto pe teritoriul vamal, or indicarea referinței la actul normativ conform căruia se calculează această taxă.

85. La **art. 322** structura articolului nu respectă rigorile art. 51 din Legea nr. 100/2017, obiecție valabilă și pentru **art. 324**.

Capitolul V Destinația finală

86. La **art. 325** alin. (2) formularea " *poate, dacă este cazul*", urmează a se substitui cu cazurile în care rata de randament urmează să fie ajustată în conformitate cu art. 29 din proiect.

87. La **art. 331** alin.(5) formularea "*biroul vamal acordă derogare*" urmează a se substitui cu textul "*prin derogare de la alin.(4)*", or derogarea în conformitate cu art. 5 din Legea nr. 100/2017 este un caracter al normei juridice și nu se acordă de către o autoritate ci se stabilește de o normă juridică derogatorie fiind diferită în raport cu reglementarea cadru.

Capitolul VI Prelucrarea

Titlul VIII Mărfuri scoase de pe teritoriul vamal

Titlul respectiv reglementează procedura de scoatere de sub supraveghere vamală a mărfurilor de pe teritoriul vamal, punându-se bazele introducerii utilizării notificării sumare de ieșire, de reexport, precum și dedică un capitol separat regulilor de plasare a mărfurilor în regim vamal de export și reexport (a se vedea obiecția la pct.38 din prezentul aviz).

IX Forme specifice ale controlului vamal

88. La **art. 344** din proiect, ce vizează atribuirea cu titlul gratuit a terenurilor în scopuri vamale pe un termen nelimitat, îndeosebi atribuirea terenurilor din domeniul public al statului altor subiecți, notăm că: raporturile ce țin de administrarea și deetatizarea proprietății publice se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice. Astfel, ținând cont de scopurile și principiile reglementate de Legea nr. 121/2007, și norma de la art. 10 alin.(4), reiterăm că: "*Bunurile domeniului public pot fi folosite numai la destinație și nu pot fi transmise în comodat persoanelor fizice sau persoanelor juridice cu capital privat*".

89. La **art. 363, 372** se va ține cont de rigorile art. 51 din. Legea nr. 100/2017.

90. La **art. 370** alin.(2) cuvântul "*lămurește*" se va substitui cu cuvântul "*explicită*".

91. La **art. 371** alin.(1), reținem că mărfurile "*se introduc în*" sau "*se scot din*" teritoriul vamal, ci nu se deplasează.

92. La **art. 372** alin.(1) lit. c) și alin.(2) sintagma "*Ministerul Educației Culturii și Cercetării Ministerul Educației*" se va corecta cu sintagma corectă.

Titlul X Contravențiile vamale și răspunderea pentru săvârșirea acestora

93. Codificarea este procesul de transformare și consolidare a legislației dintr-un domeniu anumit, iar suprapunerea domeniilor presupune dublarea normelor având ca efect dificultăți în aplicarea acestora. Prin urmare, sugerăm autorilor examinarea posibilității de a expune normele de reglementare astfel încât prevederile referitoare la sancțiunile privind contravențiile vamale să se regăsească în *Capitolului XV* din Codul Contravențional nr. 218/2008, care se referă de asemenea și la contravențiile vamale. Acest principiu este statuat și în pct. 45 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2018, astfel Curtea subliniază că: *legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative.*

În același sens, enunțăm că potrivit proiectului (**art. 376** alin.(3)) "*Contravenția vamală atrage răspundere contravențională sau materială în conformitate cu prevederile Codului contravențional și cu cele ale prezentului cod...*". Din perspectiva art. 16 din Constituția Republicii Moldova *tratamentul diferențiat nu este unul justificat în mod obiectiv și rezonabil (HCC 7/2018, §53)*, dat fiind faptul că legea contravențională conține prevederi care pot avea un caracter penal.

Mai mult ca atât, în contextul individualizării aplicării acestora: sancțiune contravențională (prevăzută de Codul contravențional), sancțiune materială (Codul vamal), or sancțiune sub formă de retragere sau suspendare a autorizației emisă de Serviciul Vamal - *retragerea sau suspendarea autorizației* de către Serviciul Vamal ca sancțiune complementară a contravenției vamale contravine art. 17 din Legea nr.

235/2006 (*Activitatea de întreprinzător poate fi suspendată prin hotărâre judecătorească, adoptată în temeiul legii. Hotărârea instanței de judecată privind suspendarea activității întreprinzătorului se adoptă la cererea autorităților administrației publice și/sau altor instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control.*).

Astfel, previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, iar în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

94. În aceeași ordine de idei, relatăm că potrivit Codului contravențional, *sanctiunea contravențională este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție.* Una din sancțiunile contravenționale aplicabile persoanei este *Amenda, sancțiune pecuniară* și se stabilește în unități convenționale, care este egală cu 50 lei. Proiectului Codului vamal supus avizării, stabilește la **art. 376** sancțiuni materiale în cazul încălcării prevederilor legislației vamale (**art. 380-399**) cuantumul cărora este stabilită în lei, *or % din valoarea în vamă a mărfurilor/din suma diminuată a drepturilor de import/din cuantumul drepturilor de import.* În acest sens, aplicarea cuantumului procentual la stabilirea sancțiunii pecuniare prevăzute de proiect pentru comiterea unei contravenții vamale nu este justificată. Or, scopul valorii în vamă este clar stipulat în Acordul general pentru tarife vamale și comerț (GATT 1947) și de proiectul noului Cod Vamal și nu se determină în scopul calculării sancțiunilor, iar revizuirea principiului stabilirii amenzii din valoarea în vamă a mărfurilor ar putea avea ca efect încălcarea principiului proporționalității prejudiciului precum și gradului de gravitate a încălcării. Reiterând constatările CC din Hotărârea nr. 10/2016, care a subliniat că *în lipsa unei sancțiuni relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a sancțiunii persoana nu are nici o posibilitate reală și adecvată de a beneficia pe cale judiciară de protejarea drepturilor sale, inclusiv de o sancțiune echitabilă.* Individualizarea sancțiunii trebuie să reflecte relația dintre sancțiune (proporția și natura acesteia) și gradul pericolului social al faptei, expunem că ar fi oportună examinarea posibilității stabilirii și corelării sancțiunilor materiale reglementate de prezentul proiect cu Codul contravențional, or, *paralelismul legislativ va genera confuzie și incertitudine pentru destinatarul legii.*

95. La **art. 376** alin.(5), urmează a se concretiza tipul de contravenție vamală în cazul existenței pluralității de contravenții, având în vedere tipurile de contravenții specificate la alin.(2) (contravenție continuă sau prelungită).

96. Totodată, reiterăm despre necesitatea revizuirii or justificării termenului de prescripție (3 ani) pentru răspunderea materială propus la alin. (3) al **art. 378** din proiect, dat fiind faptul că comparativ cu termenul de prescripție de 1 an specificat în Codul actual este considerabil mai mare. Mai mult ca atât, prin comparație expunem că art. 60 al Codului penal prevede un termen de prescripție pentru infracțiunile ușoare – 2 ani, iar la art. 30 din Codul contravențional termenul de prescripție constituie 3-12 luni (la faptele cu același grad de pericol social).

97. La **art. 400** alin. (6) se va ține cont de rigorile art. 51 din Legea nr. 100/2017.

Titlul XI. Dispoziții finale și tranzitorii.

98. Potrivit prevederilor art.41 din Legea nr.100/2017 dispoziții tranzitorii se plasează în final, precedate de dispoziții finale.

99. La art.426 alin.(1) normele de reglementare au caracter general în raport cu alin.(2) și (3) din același articol, care în redacția propusă permit tălmăciri diferite și contradictorii. Urmează a se concretiza sensul exact al propoziției a doua prin a preciza expresia "formalități vamale" inițiate după data intrării în vigoare a prezentului cod referitor la regimul vamal inițiat până la intrarea în vigoare și posibilitatea de aplicare a derogării stabilite pentru aceste formalități.

La alin.(2) norma de reglementare urmează a fi examinată suplimentar în partea ce ține de riscurile legate de modificarea acțiunii regimurilor vamale speciale prin limitare a termenului de activitate a agenților economici, revocarea autorizațiilor acestora. Norma dată poate afecta dreptul de desfășurare a activității de întreprinzător, fiind contrară reglementărilor prevăzute în Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr.160/2011, Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, care nu prevăd procedura de revocare/reevaluare a licenței/autorizației, în caz de modificare a legislației, în special, până la intrarea în vigoare a reglementărilor noi.

Alin.(3) reglementează reevaluarea autorizațiilor existente până la data punerii în aplicare a proiectului Codului vamal, dar și permite emiterea unor decizii în temeiul noului Cod până la intrarea în vigoare a acestuia, cu condiția valabilității lor din data intrării în vigoare. Faptul dat poate fi interpretat drept acțiune ultraactivă a normelor, necesitatea cărora urmează a fi examinată suplimentar în contextul determinării oportunității de aplicare a prevederilor art.73 alin.(5) din Legea nr.100/2017.

100. La art.427 alin.(2) lit.d) urmează a se concretiza denumirea actului normativ de punere în aplicare a Codului vamal, reieșind din prevederile art.1 alin.(3) al proiectului. La fel, considerăm oportun divizarea art.427 alin.(3) pe litere care vor indica separat actele normative care urmează a fi abrogate.

101. Atragem atenție asupra faptului că Anexele nr.1 și 2 necesită a fi ajustate la prevederile Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor.

Examinarea proiectului în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului poate avea loc cu respectarea prevederilor legislației în vigoare, ținând cont de obiecțiile expuse în prezentul aviz.

Ex. I. Gălușcă
L. Bordei
E. Dolință

**Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ**